

Duizendblad

IVN Den Haag en omstreken

Nr. 4, juli 2022

Van het bestuur

AUTEUR: JOHN VAN WENSVEEN

Eindelijk was het zover. We konden weer een afdelingsbijeenkomst houden, op 8 mei in Paviljoen Te Werve in Rijswijk. Niet alleen daarom was het een bijzondere bijeenkomst, zoals onze voorzitter Chrit van Ewijk het noemde. “We vieren ook een jubileum, we zijn 60 jaar jong.”

Foto: John van Wensveen

60 jaar jong!

Bijna 50 aanwezigen kon Chrit welkom heten: vertegenwoordigers van Stadsbeheer, IVN regio Zuid-Holland, AVN en Haagse Vogelbescherming. En natuurlijk onze leden en donateurs: “Jullie zijn het die de afdelingsboot al 60 jaar varend hebben gehouden. Jullie brengen al 60 jaar mens en natuur bij elkaar. Bedankt daarvoor!”

Natuur beschermen

Wij zijn de “vertellers”, zoals Chrit het noemt, die het voorbeeld geven hoe mensen met de natuur kunnen omgaan. Er is meer nodig om de natuur van Den Haag te beschermen: “Tellers”, die met onderzoek het beleid en beheer vormgeven en uitvoeren. “Herstellers”, die actief in de natuur werkzaam zijn. “Bellers”, die de plannen van de gemeenten in de gaten houden. “Samen zorgen we voor de bescherming van de natuur!”, zo vatte Chrit het beeldend samen.

Ereleden Rob en Henny Meyer

Na de inleiding van Chrit memoreert Rob Meyer zijn beleving van zijn 60 jaar IVN-lidmaatschap vanaf eind jaren zestig. Begonnen als natuurwacht in Meijndel, waarbij educatie gepaard ging met het opgeheven vinger-tje richting publiek. Deze vorm van educatie raakte al snel uit de mode. Daarna als secretaris en voorzitter van de afdeling. Nu nog steeds als gids actief verzorgt hij de PR-ondersteuning.

En verder wat er zoal op zijn pad komt en dat is soms heel veel. Het erelidmaatschap vindt hij eigenlijk onzin: “.. want je doet dingen omdat je het leuk vindt. Eigenlijk zijn hier alle aanwezige IVN'ers erelid. Zij doen toch ook hun wandelingen, cursussen enz. omdat ze er plezier in

hebben?” Achter het hem op het scherm zijn oude foto's te zien van IVN'ers in actie.

Langdurige inzet als vrijwilliger

Dan volgt de uitreiking van de oorkondes voor het erelidmaatschap. In december kregen Laus en Tiny Hendriks deze oorkondes al; nu ontvingen Rob en Henny Meyer eveneens het erelidmaatschap, Rob voor zijn langdurige inzet voor de vereniging als eindredacteur van ons verenigingsblad, als secretaris en voorzitter, en altijd als contactpersoon naar buiten. Henny, voor langdurige inzet voor de vereniging als ondersteuner bij verenigingsactiviteiten. Alle gidsen kennen haar van de gidsenweekenden en gidsenavonden waar zij de catering verzorgde en aanspreekpunt was.

Erelid Ed de Meyer

Tot slot kreeg Ed de Meyer het erelidmaatschap voor zijn langdurige inzet voor de vereniging als natuurbeheerder, initiatiefnemer programma Stappen in de Natuur en plezbestuurder op alle niveaus van IVN.

Na dit formele gedeelte kon iedereen gezellig samenzijn onder genot van een drankje en wat versnaperingen.

Duizendblad

IVN Den Haag en omstreken

IVN Natuureducatie

IVN Natuureducatie is een landelijke organisatie waarvan de leden zich inzetten voor activiteiten die erop gericht zijn een ieders inzicht met betrekking tot de Natuur en Milieu te verruimen.

Inlichtingen: Rob Meyer,
06 20 56 81 14, info@ivnden Haag.nl
Ledenadministratie: Roy van Hutten,
06 22 70 73 65, ledenadministratie@ivnden Haag.nl
Webmaster: Marjanne Dominicus,
06 34 47 70 44, webmaster@ivnden Haag.nl
Voorzitter: Chrit van Ewijk,
06 15 12 82 95, voorzitter@ivnden Haag.nl

Welkom nieuwe leden!

P. Bolhuis, R. Durand-Pracht, B. Koopmans, A. Koot, A. Meijering, F. Paijens, M. Pennings, M. Prins, R. Veltenaar, W. Winkler

Foto voorkant: Marjanne Dominicus
Foto achterkant: Linda Bakker

Inhoud

- 2 Van het bestuur
- 3 Inhoud en colofon
- 4/5 Er zaten zeven kikkertjes ...
- 6 Bastaardsatijnrups
- 7 Uit de school geklapt
- 8/9 Publieksexcursies
- 10 De leukste natuurweetjes uit de Groene Cursus
- 11 Vier de lente
- 12 Vergroenen en verduurzamen schoolplein Segbroekcollege
- 13 Onderweg naar Utrecht en De Esdoorn
- 14 Jubileum 60 jaar IVN Den Haag en omstreken
- 15 Je ziet meer als je anders kijkt

Colofon

Redactie: Lisette van Pelt en Viola Sütö
Opmaak: Marjanne Dominicus en Lisette van Pelt

Drukker: Editoo B.V. Arnhem

Duizendblad is een uitgave van IVN Den Haag en omstreken. Het blad verschijnt 4 keer per jaar. Kopij voor het volgende nummer graag voor 8 september 2022 mailen (tekst en foto's apart) naar redactie@ivnden Haag.nl

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd zonder uitdrukkelijke toestemming van de redactie.

Er zaten zeven kikkertjes ...

AUTEUR: WIM VOORTMAN

Waar het woord 'kikker' opduikt, is 'sloot' zelden ver weg, al helemaal in kinderliedjes. Het gaat dan onveranderlijk om een groene kikker, die van de bijgaande foto, want die is sterk aan water gebonden.

Foto: Carolyn Evans

Bruine kikker

De kikker die we soms zomaar in de tuin zien, is de bruine kikker. Die zit veel meer op het land en zoekt het water alleen op om eieren te leggen. Daarnaast is er nog een soort 'echte' kikker in Nederland, de heikikker. Die lijkt erg op de bruine, maar is veel zeldzamer en heeft een voorkeur voor veengebieden en vochtige heide.

Groene kikker

Met de groene kikker, de luid kwakende 'boerennachtegaal,' is wat bijzonders aan de hand, want 'de' groene kikker bestaat niet. De groene soorten bastaardkikker, poelkikker en meerkikker vormen een zogenaamd soortencomplex: soorten die kunnen bastaarderen en dan vruchtbare nakomelingen krijgen. Ze verschillen wel wat van leefgebied, maar zitten altijd in de buurt van water, zeker overdag. De poelkikker is het kleinst, meestal zo'n 5 cm, terwijl de meerkikker tot wel 15 cm kan worden. De bastaardkikker zit er qua grootte tussenin en wordt zelden groter dan 10 cm.

Kikkerdril

Het opvallende drijvende kikkerdril dat rond 1 april het voorjaar aankondigt, komt van de bruine kikker. De groene soorten leggen pas vanaf eind april eieren, die onder water blijven. In de loop van juni, bij voorkeur op een zachte regenachtige avond, verlaten de jonge bruine kikkertjes vaak massaal het water, wat tot verhalen over kikkerregens leidde. De larven van de groene soorten worden groter dan die van de bruine (tot zo'n 7 cm), metamorfoserend later in het jaar, en overwinteren in een enkel geval zelfs.

Vraatzucht

Kikkers eten alles wat in hun bek past, zolang het maar beweegt. Aan een stilliggende prooi geven ze totaal geen aandacht. Vooral groene kikkers zijn erg vraatzuchtig en er past veel in hun bek, tot muizen en kleinere soortgenoten aan toe. Juist op dat punt was de geïntroduceerde Amerikaanse brul- of stierkikker berucht, en zijn enorme vraatzucht was een van de redenen om hem actief te bestrijden. Larven van de brulkikker zijn een tijd in de handel geweest als aquariumdier, maar omdat de gemetamorfoseerde kikkers veel minder 'aaibaar' waren dan de kikkervissen en men ze ook niet dood wilde maken, werden de kikkers maar in de natuur losgelaten. Met alle gevolgen van dien.

Duizendblad is er voor leden en wordt gemaakt door leden. Wij vullen het graag met artikelen, verslagjes, anekdotes, illustraties en foto's van Haagse IVN'ers.

Heb je iets leuks te vertellen of te laten zien, stuur je bijdrage dan naar redactie@ivnden Haag.nl. Ook als je niet zo'n goede schrijver bent is je bijdrage welkom. In dat geval redigeert de redactie je tekst zonder de eigenheid eruit te halen.

Wij proberen alles te plaatsen mits het niet te lang is (maximaal 300 woorden, minimaal 40), en voor de deadline binnen is!

Deadline voor het oktobernummer: **8 september 2022**

Natuurmoment

AUTEUR: KARIN BRUSSE

Karin Brusse kreeg eind mei onverwacht bezoek in haar potterietuintje op de galerij (6 hoog) aan de Loevesteinlaan. Niks mis met de biodiversiteit hier! zegt Karin.

Foto: Karin Brusse

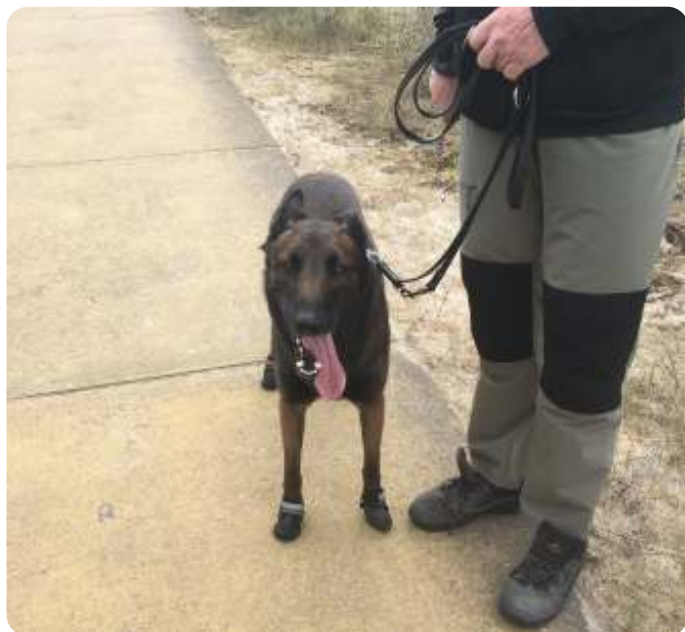
Bastaardsatijnrups

AUTEUR: CHRIT VAN EWJK

In de duinen van Kijkduin tot Ter Heijde zie je in mei duizenden bastaardsatijnrupsen vanuit de eerste duinvalleien richting het strand kruipen. Wanneer ze dan de duinvoet bereikt hebben kruipen ze nog paar meter het strand op. Daar pakt de wind hen op en dan rollen ze honderden meters over het strand parallel aan de duinen met de wind mee.

Verspreiding

Op die manier komen ze ook op de terrassen van de strandpaviljoens terecht. De eigenaren zijn daar niet blij mee en de gasten ook niet want die denken al gauw dat het om de eikenprocessierups gaat. Deze manier van verspreiding deed mij direct denken aan de rollende bollen van het stekend loogkruid. Deze ronde bollen compleet met zaden, treffend steppenruiters genoemd, zie je in de herfst vaak over de fietspaden en het strand rollen.

Foto's: Chrit van Ewijk

Minuscule haartjes

Terwijl ik, ter hoogte van de Zandmotor, foto's stond te maken van de rollende rupsen voor waarneming.nl passeerde er een man met een hond. Hij wandelt daar regelmatig met zijn hond. Zijn hond, een Mechelse herder, had last gekregen van ernstige zwellingen in de spleten tussen de kussentjes die onder zijn tenen zitten.

Hij dacht dat dat wordt veroorzaakt door de minuscule, met het blote oog niet waarneembare haartjes van de bastaardsatijnrups en wil dat proefondervindelijk aantonen door zijn hond op schoentjes te laten lopen. Als de zwellingen verdwijnen ligt het kennelijk aan de rupsen.

Ik beloofde hem de vraag voor te leggen aan vlinderspecialisten. KNNV, bij monde van John van Wensveen, meldde niet eerder gehoord te hebben van dit soort zwellingen aan hondenpoten veroorzaakt door de bastaardsatijnrups, noch door de meer onderzochte eikenprocessierups.

Hondenpoten en ontstekingen

Naturalis, bij monde van Alice van Duijn, meldde dat honden die in aanraking komen met de eikenprocessierups (waarschijnlijk vergelijkbaar) vooral letsels aan lippen en slijmvliezen van mond en keel hebben, met jeuk, speekselvloed en slikklachten, en ontstekingen aan de ogen. Ook irritatie van de slokdarm, diarree en koorts komen vaak voor. Niets over hondenpoten of tussentoonontstekingen. Deze vraag kan volgens haar het beste worden beantwoord door een dierenarts die de zwellingen tussen de voetkussens van de Mechelse herder heeft onderzocht. Ik ga dit terugkoppelen naar de eigenaar van de herder en ben benieuwd hoe het verhaal verder gaat.

Uit de school geklapt

AUTEUR: ANNEMARIE VAN DER REST

Elk kwartaal berichten we hier over de Natuurgidsencursus. Eind juni zit het eerste jaar van de cursus er al weer op, we zijn dan halverwege. Na de vakantie, eind augustus starten we weer.

In mijn vorige bijdrage heb ik bericht over de acht groepen die zijn gevormd rond een adoptieterrein. De groepen bezoeken elk hun adoptieterrein regelmatig en maken daar hun inventarisaties. Zo nu en dan wordt een docent, of een specialist, gevraagd mee te lopen in het gebied om de groep op gang te helpen met de inventarisaties.

De cursisten raken al aardig op elkaar ingespeeld. Dat is ook te merken bij de lessen. Ze zijn luidruchtiger en jovialer, het is niet meer die beleefde afwachtende houding van het begin van de cursus. Dat verandert op slag als ze een opdracht moeten uitvoeren en moeten toepassen wat ze hebben geleerd. Dan wordt het toch weer een beetje spannend.

Kleine proefexcursie met een thema

Dat was goed te zien tijdens de opdracht om een kleine excursie voor te bereiden rondom het Milieu Educatie Centrum waar de lessen worden gegeven. Met de adoptiegroep moesten ze een wandeling samenstellen met een speciaal thema. Telkens twee adoptiegroepen kregen hetzelfde thema, dat ze onafhankelijk van elkaar moesten voorbereiden. De uitvoering bestond, net als bij een echte IVN excursie, uit een introductie, een middenstuk en de afsluiting. De twee groepen met hetzelfde thema deden de excursie om de beurt, met de andere groep als publiek.

De thema's van de opdracht zijn gekozen uit de praktijk, zoals: 'kinderen' (een stel drukke jongetjes), 'natuurangst' (mensen die alles eng en vies vinden), 'natuur in de stad' en 'blinden & slechtzienden'. Met elke groep ging er iemand van het cursusteam mee. Voor ons als begeleiders was het vooral goed om te zien dat er met heel veel inzet en enthousiasme aan de opdracht was gewerkt.

Ervaring opdoen

Tijdens het delen van de ervaringen met alle cursisten aan het einde van de les waren er twee zaken die bij alle groepen terugkwamen en er echt uitsprongen.

Ten eerste: elke groep vond dat de 'andere groep' de opdracht grondig had voorbereid.

En ten tweede bleek dat de twee groepen met hetzelfde thema hun excursie heel anders hadden aangepakt. Dat laatste was een openbaring voor de cursisten.

Ervaren gidsen weten dat al: er is in de natuur altijd zoveel te zien en te beleven, en er zijn maar een beperkt aantal onderwerpen die je tijdens een excursie kunt toelichten. Dat maakt elke excursie uniek.

Voor mij was de boodschap die uit de uitvoering van deze opdracht sprak dat onze cursisten veel toewijding, creativiteit en elan lieten zien. Ik kijk nu al uit naar het tweede deel van de cursus.

Foto: Marcel van Rooijen

Lustrumprogramma 60 jaar IVN Den Haag en omstreken

De komende maanden staan er weer heel wat leuke speciale activiteiten op het programma.

Voor leden en donateurs zijn ze gratis

Het overzicht staat op www.ivndenhaag.nl

Vergeet niet je aan te melden via info@ivndenhaag.nl

Publieksexcursies

Let op:

Bij sommige publieksexcursies is aanmelden verplicht. De meest actuele informatie is te vinden op de website. De aanmeldadressen vind je per wandeling op www.ivndenhaag.nl

De wandelingen duren 1,5 à 2 uur en zijn gratis.

Vragen over publieksexcursies: Rob Meyer, info@ivndenhaag.nl of bel 06-2-56 8114

Wandelingen op aanvraag: Monique Plugge, wandelingen@ivndenhaag.nl

Za 2-7 13.00 Westduinpark

Wandeling over zandpaden door verschillende duinzones. Hoek De Savornin Lohmanlaan en Laan van Poot 2566 AN Den Haag

Do 7-7 19.00 Clingendael

Eetbare natuur. Van te voren **aanmelden** bij vdbroekm@ziggo.nl
Hoofdingang landgoed Clingendael Wassenaarseweg Den Haag

Za 9-7 10.00 De Horsten

De meeste beestjes zijn niet eng, en de enge eigenlijk ook niet. Hoofdingang Papeweg, 2245 AD Wassenaar

Wo 13-7 14.00 Duivenvoorde

Zomer op het landgoed Laan v. Duivenvoorde 1, 2252 AK Voorschoten
Toegang Euro 1,50, Parkeren Euro 3,00, Bus 45 en 46 Halte Kniplaan.

Za 16-7 14.00 Berkheide

Wat is het effect van het weer laten stuiven van duinen op de planten en dieren ter plaatse. Fletcher Boutique Hotel Duinoord Wassenaarseslag 26, 2242 PJ Wassenaar

Vr 22-7 19.00 Centrum Den Haag Monumentale Bomen

Paviljoen Malieveld 2594 AA Den Haag

Wo 27-7 19.00 uur Westduinpark

Woensdagavond zomerwandeling Genieten op een doordeweekse avond van alle bloeiende duinplanten Eind van de Savornin Lohmanlaan/ Hoek Laan van Poot 2566 AN Den Haag

Za 6-8 13.00 Westduinpark

Wandeling over zandpaden door verschillende duinzones.
Hoek De Savornin Lohmanlaan / Laan van Poot 2566 AN Den Haag

Za 13-8 10.00 De Horsten

Gewoon kijken wat we tegenkomen. Hoofdingang Papeweg, 2245 AD Wassenaar

Wo 17-8 14.00 Park Schakenbosch

Thema: Vruchten en zaden. Hoofdingang GGZ Rivierduinen Veursestraatweg 185, 2264 EG Leidschendam Bus 45 en 46, Halte GGZ Haagstreek

Wo 24-8 19.00 Westduinpark

Avondwandeling. Is het nog volop zomer in het Westduinpark? Samen genieten van dit gebied. Eind van de Savornin Lohmanlaan/Hoek Laan van Poot 2566 AN Den Haag

Za 27-8 10.30 Excursie Meijendel

Informatiebord naast de manege bij het bezoekerscentrum. 2596 AS Wassenaar

Zo 28-8 10.30 Centrum Den Haag Fossielen in de stad

Ruiterstandbeeld voor Paleis Noordeinde 2514 GL Den Haag

Zo 28-8 10:30 H.J. Bos Heempark bij stadsboerderij Pluk

12 landschappen van Den Haag en omgeving. Loosduinse Hoofdstraat 1184A 2552 AV Den Haag. Ter hoogte van huisnummer 1184 biedt een steeg toegang tot het wandelgebied. Vanwege de smalle wandelpaden is het aantal deelnemers beperkt tot 10 personen. Voor deelname van te voren aanmelden bij Roy van Hutten, royvanhutten@planet.nl

Za 3-9 13.00 Westduinpark

Wandeling over zandpaden door verschillende duinzone's Hoek De Savornin Lohmanlaan en Laan van Poot 2566 AN Den Haag

Zo 04-9 10.30 Ockenburgh en de Stenen Kamer

Mooi natuurgebied met interessante geschiedenis Parkeerplaats Buitenplaats Ockenburgh Monsterseweg 2 2555 JJ Den Haag

Zo 4-9 14.00 Scheveningen-haven in de oksel van noordelijk havenhoofd

Wij gaan samen vissen met een groot kornet en kijken wat we vangen: platvissen, garnalen, krabben etc. Strandweg 4 2586 JW Den Haag

Let op! De start van de excursie is helemaal aan het begin van het noordelijk havenhoofd, vlakbij de ingang van Parkeerterrein Noordelijk Havenhoofd.

Wo 7-9 14.00 Park Schakenbosch

Thema: Vruchten en zaden. Hoofdingang GGZ Rivierduinen Veursestraatweg 185, 2264 EG Leidschendam Bus 45 en 46, Halte GGZ Haagstreek

Vr 9-9 10.00 De Horsten

Het is nog volop zomer! Hoofdingang Papeweg, 2245 AD Wassenaar

Za 10-9 12.00-16.00 Slootjevissen in de buurt van molen De Vlieger

Op zoek naar waterbeestjes Essepad 3, 2272 JS Voorburg

Molen De Vlieger, gebouwd in 1621 is ook te bezoeken. Het woongedeelte is ingericht zoals dat was begin 20e eeuw.

Zo 11-9 10:00 Landgoed Vreugd en Rust

Wandeling door het park Vreugd en Rust over verharde paden. Herfst en wat het bos aan vruchten laat zien Oosteinde 14 2271 EH Voorburg Tegen over nr 14 is een brug het park in, daar verzamelen we.O.V. Bus 23, 46 en 45 uitstappen op de Parkweg hoek Rozenboomlaan.

Za 24-9 10.00 Puinduinen en Ockenburgh

Geschiedenis, landschap en natuur in een afwisselende wandeling door twee bijzondere gebieden. Machiel Vrijenhoeklaan 175 (Voor restaurant d Haagse Beek) 2555 JJ Den Haag

Zo 25-9 10:30 H.J. Bos Heempark bij stadsboerderij Pluk

12 landschappen van Den Haag en omgeving. Loosduinse Hoofdstraat 1184A 2552 AV Den Haag. Ter hoogte van huisnummer 1184 biedt een steeg toegang tot het wandelgebied. Vanwege de smalle wandelpaden is het aantal deelnemers beperkt tot 10 personen. Voor deelname van te voren **aanmelden** bij Roy van Hutten, royvanhutten@planet.nl

De leukste natuurweetjes uit de Groene Cursus

AUTEUR: JOSEFIEN VAN PELT

Dit voorjaar hebben mijn vriend Jesper en ik meegedaan aan de Groene Cursus. Het was een groot succes. Elke dinsdagavond konden we ons verheugen op weer een nieuw fascinerend onderwerp uit de natuur.

We vielen van de ene verbazing in de andere en gingen met de mooiste verhalen weer naar huis. Op feestjes en verjaardagen maakten we de blits met al die leuke natuurweetjes die we bij de Groene Cursus hadden gehoord. De meest succesvolle anekdotes hebben we hier op een rijtje gezet.

Dit vonden wij de leukste natuurweetjes uit de Groene Cursus:

1. Een schelp heeft een voetje waarmee hij zich kan voortbewegen en een tuutje waarmee hij plankton opzuigt.
2. Als je denkt een merel te horen zingen, zou het ook zomaar ineens een zwartkop kunnen zijn.
3. Dat alle insecten een gedaanteverwisseling ondergaan
4. Een vogel heeft een soort ingebouwde doedezak waardoor hij zo hard kan zingen.
5. Een pad kan wel twaalf jaar oud worden en er zijn jaarlijks maar liefst drie paddentrekken
6. Dat bollen niet hetzelfde zijn als knollen
7. Dat er in de meest gewone slotjes kreeften en vlees-eetende planten kunnen voorkomen

Daar kunnen we deze zomer nog op teren. En gelukkig begint er in de herfst weer een nieuwe Groene Cursus!

Foto's: Josefiën van Pelt

Vier de lente

AUTEUR: LINDA BAKKER

Wie nietsvermoedend op een zondagmiddag in april een wandelingetje maakte in het Haagse Bos, werd getraakteerd op muziek, dans en kunstzinnige activiteiten tegen het idyllische decor van een bos in de lente. Staatsbosbeheer gaf rondleidingen en de Haagse Vogelbescherming was aanwezig. IVN Den Haag verzorgde kinderactiviteiten.

Foto: Mirjam Rotmans

Dat laatste bleek een mooie opdracht voor een snuffelstage voor de natuurgidsen in opleiding en zo kwam het dat ik, samen met twee medecursisten: Mirjam Rotmans en Mirjam Brakman en met Monique van den Broek, onder een fijn lentezonnetje een stand optuigden. Er zijn vervelender manieren om een zondag door te brengen, nietwaar? We stuurden kinderen letterlijk het bos in met een bingokaart om te speuren naar planten en dieren. Een volle kaart? Dat leverde een zakje bloemenzaad op.

En dat je met een kruiwagen vol takken, dennenappels en andere natuurlijke materialen plus een kwartiertje knoopwerk, fantasievolle dingen kunt maken, bewezen de kids die aan de slag gingen met het maken een bosmobiel. Even voor de goede orde, geen ding om mee te bellen in een bos, maar om op te hangen. Olga zit gebiologeerd naar een loeppotje met stippelmotrupsjes te kijken. Ze kwam om te knutselen, maar vindt de kronkelende rupsjes zo interessant dat ze dat op slag vergeet. Ze is dol op rupsen, verklaart haar moeder. Rupsje Nooitgenoeg is haar lievelingsboek.

Op de achtergrond klinkt de klassieke muziek van de VrijdagAvondBlazers, Arabische poëzie en songs van Gershwin.

Verven met ossentong

Tussen het knutselen door kreeg ik de kans om ook nog even rond te lopen. Nooit geweten dat in het wijkpark van Mariahoeve een verftuin ligt waar de Grafische Werkplaats planten kweekt om natuurlijke inkt van te maken. Ze worden gebruikt bij zeefdrukken op papier en stof. Zo zijn bijvoorbeeld wede, meekrap, boerenwormkruid en ossentong geschikte planten om verf van te maken.

Laatste keer

Is het Haags Bos gewoonlijk al een fijne plek om rond te lopen, met Beleef de lente kreeg het nog extra charme. Kunst en natuur vormen een goed duo. Helaas kondigde organisator Natuurlijk Nicole aan dat dit jaar de laatste editie was van het festival.

Gelukkig komt in september Fête de la Nature er aan. Of is het anders iets voor IVN om in dit gat te springen?

Vergroenen en verduurzamen schoolplein Segbroekcollege

AUTEUR: INGRID PIEK

Begin 2021 waren de eerste gesprekken over het vergroenen en verduurzamen van het voorterrein van het Segbroekcollege aan de Klaverstraat, in het najaar hebben wij de draad weer opgepakt.

Foto's: Ingrid Piek

Rob Meyer en ik hebben namens IVN de gesprekken gevoerd met de contactpersoon van de school, Antoin Hoovers, tevens de initiator van het sportgedeelte, bijgestaan door Maurits van Binsbergen, in het kader van zijn stage voor de Natuurgidsencursus. Antoin Hoovers heeft contact gezocht met IVN, omdat de school zowel leerlingen als docenten een plezierige groene omgeving wil bieden om in te leren en te werken. In een groenere (school)omgeving zijn mensen eerder geneigd naar buiten te gaan. Leerlingen blijven nu te veel binnen in lesvrije uren.

Plannen

Ik heb een ontwerp en beplantingsplan gemaakt: borders met sterke beplanting in groepen, heesters, bomen en vaste planten. Langs de trappen komt een beukenhaagje. Er gaat 130m² tegels uit. De aanwezige banken en plantenbakken worden hergebruikt. Van tegels worden twee plantenbakken gemaakt met een houten zitting. In de fietsenstalling worden twee rijen bomen geplant. Voor de hoofdingang komen twee bomen met boombanken. Aan de trottoirkant komt een beeldbepalende boom.

We hebben allerlei instanties benaderd met de vraag of zij iets voor ons konden betekenen. O.a. het Hoogheemraadschap Delfland, Duurzaam den Haag, Groenbeheer

Segbroek, de gemeente Den Haag en IVN Den Haag. Rob en Maurits hebben zich vooral bezig gehouden met deze fondsenwerving, Maurits gaat ook helpen met inplanten.

Hoogheemraadschap Delfland steunt ons met € 2600,- en gaat het project gebruiken voor PR- doeleinden. Door het verwijderen van 130m² tegels komt er namelijk extra ruimte voor waterberging, ook één van de doelen van de school. Duurzaam Den Haag voert de tegels af en schenkt beplanting die biologisch geteeld is. Daarnaast verbinden zij er een eigen project aan. Groenbeheer Segbroek schenkt de 2 bomen vóór de hoofdingang, inclusief het inplanten.

De Gemeente Den Haag sluit aan met een project voor scholen, dat eind mei van start is gegaan. De school kan tien bomen uitzoeken, die in dit geval een plek krijgen in de fietsenstalling. Uit het Mw. De Vriesfonds van IVN Den Haag krijgen we een donatie van € 4000,-. Mw. De Vries woonde aan de Laan van Meerdervoort en heeft haar nalatenschap aan goede doelen nagelaten.

Het Segbroekproject sluit goed aan op de plannen die de gemeente heeft voor het gebied. De beplanting langs het Stokroosveld is aangepast, zodat deze beter aansluit op de beplanting langs de Haagse Beek. Door beplanting aan te brengen op het schoolplein vormt het plein een zogenaamde "stapsteen" voor allerlei insecten, egels, vogels e.d.; de biodiversiteit zal worden vergroot. De uitvoering van de plannen staat gepland voor 11 juli tot en met 15 juli.

Onderweg naar Utrecht

AUTEUR: LISETTE VAN PELT

Enkele Wiericke: lichter, groener
Dubbele Wiericke: populieren,
een buizerd, een haas
Een draad vol met spreuwen straks
op de terugweg
Maar eerst voorbij Utrecht
De Utrechtse heuvels
de hei, de hei, de hei
en de berken, de eiken en dennen
en kuifmees, specht, havik,
en hei

De Esdoorn

AUTEUR: MONIQUE VAN DEN BROEK

In het vorige Duizendblad las u een noodkreet over de prachtige esdoorn die geveld werd. Inmiddels staat er een nieuw boompje in de Schouburgstraat. Ook een esdoorn. Het zal een tijd duren eer deze boom dezelfde omvang heeft gekregen als de prachtige oude boom. Enfin, hij wordt gestut met palen en er is weer toekomst.

Jubileum 60 jaar IVN Den Haag en omstreken

AUTEUR: IRENE VAN WISSEN

De jubileumcommissie heeft door het jaar heen diverse excursies met een extraatje en avonden voor de gidsen georganiseerd.

In februari de eerste: 'Oude Monumentale Bomen' op landgoed Duivenvoorde met als extra een bezoek aan het kasteel, dat hier speciaal voor open was, hoewel onverwarmd. De groep werd door twee vrijwilligers rondgeleid en mocht bijna alle vertrekken bewonderen. Daarna een wandeling over het landgoed met speciale aandacht voor de monumentale bomen, door beheerder Dick de Vlieger en IVN-gids Ria Hoogstraat.

Hofjes in Den Haag

In maart en mei een excursie met Rob Meyer naar het Hofje van de Heilige Geest en de Hof van Wouw. Het eerste Hofje is 400 jaar oud en wordt verhuurd aan ongehuwde dames, en sinds een paar jaar ook aan ongehuwde heren. In de hof staat een kweepeer die waarschijnlijk ook 400 jaar oud is. Het is de oudste boom van Den Haag. Hoe is het mogelijk de stilte in de hof, zo midden in de stad! Toen naar het Hofje van Wouw, ook bewoond door ongehuwde dames. Hij wees de deelnemers op de geschiedenis van de oude huizen die we passeerden. We gingen de hof aan de achterkant binnen en werden ontvangen met koffie of thee met een zogenaamde 'Haagse Kakker'. Ook hier is het bijzonder dat je niets hoort en merkt van de drukke stad. Rob houdt regelmatig rondleidingen in dit hof.

Foto: Irene van Wissen

Van Poldersloot naar Boezem

De publiekswandeling 'Van Poldersloot naar Boezem' ging vanaf de poldermolen de Vlieger in Voorburg langs de Broeksloot met bloeiende eiken. De Broeksloot was vroeger een belangrijke vaarroute om de boerderijen in de Binckhorstpolder van goederen te voorzien. Verder door het Sytwendepark naar de Vliet, het Rijn-Schiekanaal.

Foto: Hans Dominicus

Vanaf de brug zien wij de sluis die de waterscheiding vormt tussen Hoogheemraadschap Delfland en Rijnland. Het kanaal vormt de verbinding tussen de Oude Rijn nabij Leiden en Overschie. Langs het jaagpad naar de spoorbrug. Op deze spoorlijn reden vanaf oktober 1908 de eerste elektrische treinen van Nederland. Over de spoorbrug komen we uit in Park Leeuwensteijn, in 1861 door prinses Marianne als gastenverblijf aangekocht. De twee liggende leeuwen bij de ingang van het villapark herinneren nog aan de buitenplaats. Na de wandeling naar molen 'de Vlieger' met een leuke uitleg van een van de vrijwilligers die aangesloten zijn bij de molen.

Vogels spotten

Zondag 15 mei was het vogels spotten in Meijndel met Marcel van Rooijen dwars door het duin. We hebben veel vogels gezien en nog veel meer gehoord. Zoals nachtegaal, boomkruiper, grote bonte specht, zwartkop, gaai, vink, havik, buizerd, tjiftjaf, fitis, koolmees, pimpelmees, huiszwaluw, boerenzwaluw, witte kwikstaart, putter, merel, grasmus, winterkoning, roodborst en nog veel meer.

Gidsenavonden

De gidsenavond 'Slootjes' van 17 mei met als gast Ernst Raaphorst kon helaas door ziekte niet doorgaan. Woensdag 25 mei was er een webinar voor de slootjesdagen waarin Ernst een presentatie gaf.

Gratis excursies en gidsenavonden

Ook de komende maanden zijn er weer leuke excursies en een gidsenavond. U bent van harte welkom!

Je ziet meer als je anders kijkt...

AUTEUR: MARJO HESS

De Franse schrijver Marcel Proust zei het al: “De werkelijke ontdekkingsreis zit niet in het zoeken naar nieuwe landschappen, maar in het kijken met nieuwe ogen”. In haar bekroonde boek *Pelgrim langs Tinker Creek* neemt Dillard ons in essay-achtige vorm mee in haar waarnemingen langs de rivier Tinker Creek.

In de vallei in Virginia waar deze rivier stroomt, woont ze een jaar lang en kijkt, door alle seizoenen heen. Dillard kijkt met de gretigheid en verwondering van een klein kind, aangevuld met volwassen kennis en overpeinzingen. Het al oudere boek is onlangs in het Nederlands vertaald, wat ook maakte dat NRC aandacht besteedde aan Dillard's specifieke stijl. Al lezend raakte ik geboeid door de precieze en verstilde manier van kijken.

“Alleen ik verstoorde de rust van de watersalamanders hier in het bos. Ze zweefden in het water alsof ze aan een touwtje hingen. Dankzij hun specifieke zwaartekracht bleven ze net onder water. Ze konden blijkbaar even goed ontspannen met hun kop onder water als hun staart onder water; hun nietige pootjes hingen slap omlaag”. Ze noemt het een vorm van ‘stalken’. Niet in de vorm van achtervolgen, maar je ergens neerzetten en afwachten wat gebeurt, in alle ledigheid.

Het past in haar stijl dat ze bij een overstroming zich ook afvraagt wat de dieren daarin eigenlijk doen. Wat gebeurt er met de vissen die in de modder belanden? Kunnen hun kieuwen de zuurstof uit de modder filteren? Wat nu als de hele onderkant van de voedselketen dood gaat, of wordt er misschien toch nog vanuit kleine tragere stroompjes voedsel aangevoerd?

Haar blik zou je ook filosofisch kunnen noemen. Met het scherper waarnemen buiten volgt vaak een overpeinzing naar binnen over de mens en haar plek in deze wereld. Over een schelp bijvoorbeeld; “wat je in je hand houdt, is slechts een koel scherfje schelp. (...enz). Het is een essentie, een gladde condensatie van de lucht (...enz). Ik hunker naar het noorden, waar een onbelemmerde wind me tot zo'n zuivere flinter bot zou afslijpen”. De grote religies komen op de een of andere manier ook voorbij, wat het boek nog meer tot een heel bijzonder en specifiek natuurboek maakt. Ik zou zeggen: laat het over je heen komen en ...sla eventuele wijdlopijge overpeinzingen over.

Annie Dillard (1974)
Pelgrim langs Tinker Creek
vertaling Henny Corver) Wilco Amersfoort
ISBN 978 90 450 3750 9

